

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

The History of Hebrew Script and Orthograpy - 25365

Last update 28-02-2019

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Hebrew Language

Academic year: 0

Semester: 2nd Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Dr. Ariel Shaveh

Coordinator Email: ariel.shaveh@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: Tuesday, 18:00-19:00

Teaching Staff:

Dr. Ariel Shave

Course/Module description:

The course focuses on some fundamental stages in the development of Hebrew script and on the changing features of orthography (mainly in the use of matres lectionis) throughout the history of the Hebrew language.

Course/Module aims:

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

1. To recognize and decipher early and late Hebrew scripts and to understand their inner connections
2. To describe the main orthography features of classical Hebrew as reflected in various text witnesses
3. To describe the development of standard modern Hebrew orthography

Attendance requirements(%):

According to the university rules.

Teaching arrangement and method of instruction: Lectures accompanied by text reading and analysis; in-class practice.

Course/Module Content:

1. The development of the alphabetic script in the ancient Near-East
2. The paleo-Hebrew alphabet
3. The adoption of the Aramaic alphabet
4. Script types and modes in Hebrew medieval manuscripts
5. Orthography in the epigraphic findings from the biblical period, the Second Temple period and the Mishnaic and Talmudic period
6. Orthography in the direct witnesses of the Bible and the post-biblical literature
7. The Masorah as an orthography preservation system
8. The discussions about modern Hebrew orthography and the rules of Vaad HaLashon and the Academy of the Hebrew Language

Required Reading:

Selected items (given throughout the course) from the following list:

ש' אחיטוב, הכתב והמכתב, ירושלים תשע"ב

מ' בית-אריה, קודיקולוגיה עברית: טיפולוגיה של מלאכת הספר העברי ועיצובו בימי-הביניים בהיבט היסטורי והשוואתי מתוך גישה כמותית המיוסדת על תיעוד כתבי-היד בציוני תאריך עד שנת 1540, גרסת אינטרנט 0.9 (תשע"ח), עמ' 403-488

ז' בן-חיים, במלחמתה של לשון, ירושלים תשנ"ב, עמ' 177-227

ז' בן-חיים, "לפתרון שאלת הכתיב ע"י ועד הלשון", לשוננו יד (תש"ו), 136-142

מ' בר-אשר, תורת הצורות של לשון המשנה, ירושלים תשע"ה, עמ' 37-65

י"נ הררי, קיצור תולדות האנושות, אור יהודה תשע"א, עמ' 125-138

ו' ויינברג, תיקון הכתיב העברי: הבעיה והניסיונות לפתרה, ירושלים תשל"ב

נ"ה טורטשינר, "כתב התורה", לשוננו יב (תש"ג-תש"ד), עמ' 11-44

ד' ילין, המבטא והכתיב בעברית, ירושלים תרס"ה

ע' ירדני, ספר הכתב העברי: תולדות, יסודות, סגנונות, עיצוב, ירושלים תשנ"א

מ' כהן, "האידיאה בדבר קדושת הנוסח לאותיותיו וביקורת הטכסט", א' סימון (עורך), המקרא ואנחנו, תל-אביב תשל"ט, עמ' 42-69

א' מור, עברית יהודאית, ירושלים תשע"ו, עמ' 25-80

ש' נאה, "על כתב התורה בדברי חז"ל" (א): המסורת על החלפת הכתב בידי עזרא", לשוננו ע (תשס"ח) עמ' 125-143

ש' נאה, "על כתב התורה בדברי חז"ל" (ב): תעתיקים וקוצים", לשוננו עב (תש"ע), עמ' 89-123

י' נה, על חרס וגומא: כתובות ארמיות ועבריות מימי בית שני, המשנה והתלמוד, ירושלים תשנ"ב

י' נה, על פסיפס ואבן: הכתובות הארמיות והעבריות מבתי-הכנסת העתיקים, תל אביב תשל"ח

י' נה, ראשית תולדותיו של האלפבית: מבוא לאפיגרפיה ולפליאוגרפיה שמית-מערבית, ירושלים תשמ"ט

גב"ע צרפתי, "הכתובות העבריות מימי הבית הראשון: סקירה והערות לשוניות", א"מ ראבילו (עורך), ספר היובל לדוד קוטלר, תל אביב תשל"ו, עמ' 104-122

גב"ע צרפתי, "עוד על הכתיב חסר הניקוד", לשוננו לעם מה (תשנ"ד), עמ' 16-18

גב"ע צרפתי, "ראשית אימות הקריאה בכתיב השמי המערבי: ניסיון של סיכום", לשוננו נח (תשנ"ד-תשנ"ה), עמ' 13-24

י' קוטשר, הלשון והרקע הלשוני של מגילת ישעיהו השלמה ממגילות ים המלח, ירושלים תשי"ט, עמ' 140-95

C. Ariel, "Orthography: Biblical Hebrew", G. Khan (ed.), *Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics*, http://referenceworks.brillonline.com/entries/encyclopedia-of-hebrew-language-and-linguistics/orthography-biblical-hebrew-EHLL_COM_000457?s.num=&q;5

F. M. Cross and D. N. Freedman, *Early Hebrew Orthography*, New Haven 1952

B. Dan, "Orthography: Modern Hebrew", G. Khan (ed.), *Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics*, http://referenceworks.brillonline.com/entries/encyclopedia-of-hebrew-language-and-linguistics/orthography-modern-hebrew-EHLL_COM_00000211?s.num=&q;7

J. M. Hutton, "Orthography: Epigraphy", G. Khan (ed.), *Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics*, http://referenceworks.brillonline.com/entries/encyclopedia-of-hebrew-language-and-linguistics/orthography-epigraphy-EHLL_COM_00000400?s.num=&q;6

E. Qimron, *A Grammar of the Hebrew of the Dead Sea Scrolls*, Jerusalem 2018, pp. 55-97

M. Ryzhik, "Orthography: Rabbinic Hebrew", G. Khan (ed.), *Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics*, <http://referenceworks.brillonline.com/entries/encyclopedia-of-hebrew-language-and-linguistics/orthography-rabbinic-hebrew->

Publications of Vaad HaLashon and the Academy of the Hebrew Language:

"הצעת כללי-הכתיב", לשוננו יא (תש"א), עמ' 242-232

"אספת ועד הלשון בסוכות תש"ד", לשוננו יב (תש"ג-תש"ד), עמ' 251-240, 227-198

"אספת ועד הלשון בל"ג בעומר תש"ד", לשוננו יג (תש"ד-תש"ה), עמ' 94-75

"כללי הכתיב חסר הניקוד", לשוננו לעם א, ט (אדר תש"ט)

"כללי הכתיב חסר הניקוד", לשוננו לעם - חוברת מיוחדת, ירושלים תשס"ב, עמ' 61-35

"על הכתיב חסר הניקוד", לשוננו לעם מג (תשנ"ב), עמ' 198-163

"כללי הכתיב המלא", כללי הכתיב הפיסוק והתעתיק, ירושלים תשע"ח, עמ' 40-9

Additional Reading Material:

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 0 %

Presentation 0 %

Participation in Tutorials 0 %

Project work 100 %

Assignments 0 %

Reports 0 %

Research project 0 %

Quizzes 0 %

Other 0 %

Additional information: